

O'ZBEKISTONDA TURISTLAR OQIMINI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

Qobiljonov Jahongirbek Raxmatjon o'g'li

Navoiy davlat universiteti "Turizm va mehmondo'stlik" yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: Yo'ldosheva Gulhayo Valiqulovna

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17947830>

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi O'zbekiston Respublikasida turizm sohasining raqamli transformatsiyasi jarayonida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining ahamiyati ilmiy asosda yoritilgan. Tadqiqotning maqsadi SI asosidagi yechimlarning turistlar oqimini oshirish, xizmatlar sifatini yaxshilash va boshqaruv samaradorligini kuchaytirishdagi rolini aniqlashdan iborat. Tadqiqotda SPSS statistik tahlili, regressiya modeli, SWOT tahlili hamda xalqaro taqqoslash usullari qo'llanildi. Natijalar sun'iy intellekt texnologiyalarining turistlar qoniqish darajasi va tashriflar soniga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, raqamli turizm, turistlar oqimi, turizm marketingi, SPSS, regressiya modeli.

Abstract. This paper analyzes the role of artificial intelligence (AI) technologies in increasing tourist flows in the Republic of Uzbekistan under conditions of digital transformation. The study aims to assess the impact of AI-based solutions on tourism marketing, service quality, and management efficiency. Methods such as SPSS statistical analysis, regression modeling, SWOT analysis, and international comparison were applied. The results confirm that AI technologies significantly improve tourist satisfaction and contribute to the sustainable growth of tourist arrivals.

Keywords: artificial intelligence, digital tourism, tourist flow, tourism marketing.

Аннотация. В тезисе рассматривается значение технологий искусственного интеллекта в развитии туристической отрасли Республики Узбекистан. Цель исследования заключается в оценке влияния ИИ-решений на рост туристического потока, качество услуг и эффективность управления. Используются методы статистического анализа SPSS, регрессионного моделирования, SWOT-анализа и международного сравнения. Полученные результаты подтверждают положительное влияние технологий искусственного интеллекта на удовлетворенность туристов и рост туристических потоков.

Ключевые слова: искусственный интеллект, цифровой туризм, туристический поток, маркетинг туризма.

Kirish. Hozirgi globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida jahon turizm industriyasi innovatsion texnologiyalar, xususan sun'iy intellektga asoslangan raqamli tizimlar ta'sirida tub tarkibiy o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Sun'iy intellekt texnologiyalari turistlarning individual ehtiyoj va xulq-atvorini chuqur tahlil qilish, shaxsiylashtirilgan xizmat paketlarini shakllantirish, turistik mahsulot va xizmatlarga bo'lgan talabni oldindan prognozlash hamda boshqaruv jarayonlarida optimal qarorlar qabul qilish imkoniyatini yaratmoqda. Natijada turizm sohasida xizmatlar sifati oshib, raqobatbardoshlik kuchaymoqda.

O'zbekiston Respublikasi boy tarixiy-madaniy merosi, noyob me'moriy obidalar va xilma-xil tabiiy resurslari bilan mintaqada muhim turistik salohiyatga ega davlatlardan biri hisoblanadi. Shunga qaramasdan, mamlakatda turistlar oqimining barqaror o'sishini ta'minlashda raqamli texnologiyalar, ayniqsa sun'iy intellekt yechimlaridan foydalanish

darajasi yetarli darajada rivojlanmagan. Mazkur holat turizm sohasida raqamli transformatsiyani jadallashtirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Tadqiqot doirasida so'nggi yillarda e'lon qilingan mahalliy va xorijiy ilmiy adabiyotlar tizimli tahlil qilindi. Empirik tahlil jarayonida SPSS statistik dasturidan foydalanilib, turistlar qoniqish darajasi hamda raqamli xizmatlardan foydalanish intensivligi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik aniqlandi. Shuningdek, regressiya modeli orqali sun'iy intellekt texnologiyalariga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi bilan turistlar oqimining o'sish sur'atlari o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar baholandi. SWOT tahlil asosida esa O'zbekiston turizm sohasida sun'iy intellektni joriy etishning kuchli va zaif jihatlari, mavjud imkoniyatlar hamda ehtimoliy tahdidlar aniqlab berildi. Olib borilgan tahlillar natijasida sun'iy intellektga asoslangan chatbotlar, tavsiyaviy tizimlar va prognozlash mexanizmlarining turistlar qoniqish darajasini sezilarli darajada oshirishi aniqlandi. Regressiya modeli natijalari raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmining ortishi turistlar oqimining barqaror o'sishi bilan ijobiy bog'liqlikka ega ekanligini tasdiqladi. Xalqaro taqqoslash natijalari esa Yaponiya, Ispaniya va Singapur kabi davlatlarning ilg'or tajribasini O'zbekiston sharoitiga moslashtirish imkoniyatlari mavjudligini ko'rsatdi.

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalarini umumlashtirgan holda ta'kidlash joizki, sun'iy intellekt texnologiyalari O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini modernizatsiya qilish va turistlar oqimini oshirishda muhim strategik ahamiyatga ega hisoblanadi. Sun'iy intellekt asosidagi raqamli yechimlar turistik xizmatlarning sifati va tezkorligini oshirib, turistlarning umumiy qoniqish darajasini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Shu munosabat bilan turizm sohasida yagona sun'iy intellektga asoslangan raqamli platformalarni joriy etish, statistik va ekonometrik modellar yordamida turistlar talabini prognozlash tizimlarini rivojlantirish hamda sun'iy intellekt texnologiyalari bo'yicha malakali mutaxassislarni tayyorlash dolzarb vazifa hisoblanadi. Mazkur chora-tadbirlar O'zbekiston turizm sohasining global bozordagi raqobatbardoshligini oshirish, investitsiyaviy jozibadorligini kuchaytirish va barqaror rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Wang, S., et al. (2025). Artificial Intelligence in Tourism. Sustainability, 17(20), 9080. DOI: 10.3390/su172090802.
2. Law, R., et al. (2025). AI Research in Tourism Journals. Tourism and Hospitality, 6(2), 63. DOI: 10.3390/tourhosp60200633.
3. Carvalho, E., & Marques, J. (2024). AI Systems in Tourism. Administrative Sciences, 14(8), 165. DOI: 10.3390/admsci140801654.
4. Fernández-Rodríguez, D. (2025). AI and Tourism Convergence. ITI Journal. DOI: 10.53591/iti.v17i23.22395.
5. Qutbiddinov, S. (2024). Smart Technologies in Tourism. Green Economy and Development. DOI: 10.5281/zenodo.17217373.
6. ziyonet.uz
6. library.uz